

***Statenstuk* 2014-637**

Werkwijze PS bij rapporten Noordelijke Rekenkamer

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Commissie Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie op 10 september 2014
- Provinciale Staten op 24 september 2014
- fatale beslisdatum: 24 september 2014

Initiatief voorstel van de leden de heren A. Huizing en E. Hemsteede van 28 augustus 2014,
kenmerk 35/SG/201402313

Inleiding

Reeds enige tijd zagen wij rond de bespreking van de rapportages van de Noordelijke Rekenkamer (NRK) in de commissie het als een gemis dat de organisaties in het werkveld daarbij beperkt aan bod komen. Op ons initiatief hebben wij gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van organisaties die op een of andere manier een relatie hebben met het werkveld waarop de rapportages van de NRK betrekking hebben. Wij hebben hiertoe een selectie gemaakt van een aantal uitgebrachte rapportages van de NRK in de afgelopen jaren. Het gaat om de volgende rapportages.

- A. Resultaten MKB-maatregelen ter versterking van de marktsector in Noord-Nederland uit 2006
- B. Vraaggericht jeugdzorgaanbod in de noordelijke provincies uit 2006
- C. Noordelijke Cultuursubsidies uit 2007
- D. Cultuurbeleid provincie Drenthe uit 2008
- E. Bedrijventerreinen en duurzaam ruimtegebruik uit 2009
- F. De sociaal-economische vitalisering van het Drents platteland uit 2011
- G. De ontwikkeling van de jeugdzorg- terugblikonderzoek uit 2011

Doel van de gesprekken was om een beeld te krijgen in hoeverre de betrokken organisaties kennis hebben genomen van deze NRK-rapportages en van de daarin opgenomen aanbevelingen en zo ja of deze ook aanleiding hebben gegeven hun visie dan wel werkwijze bij te stellen. Zie de toelichting op blz. 5 van dit statenvoorstel.

Op ons verzoek heeft de griffie de flexnotitie "Kwaliteit informatievoorziening PS over subsidies" (zie de bijlage) uitgebracht over de kwaliteit c.q. beschikbaarheid van de informatie(voorziening) aan Provinciale Staten (PS) rond subsidiebeschikkingen. Dit was gebaseerd op opmerkingen uit het werkveld dat voor sommige doeleinden praktisch meer geld georganiseerd kan worden, bovenop de afspraken die gemaakt waren in het kader van een programma van eisen. Wij werden getriggerd door de vraag of het hier om incidentele feiten ging dan wel dat sprake is van een patroon van werken.

Op basis van onze bevindingen en de uitkomsten van de flexnotitie hebben wij enkele aanbevelingen voor verbetering geformuleerd. Deze zijn uitgemond in onderstaand advies.

Advies

Wij adviseren de commissie/Staten om bij de behandeling van toekomstige rapporten van de Noordelijke Rekenkamer te kiezen voor een nieuwe werkwijze. Deze werkwijze houdt als volgt in.

1. Bij ieder rapport van de NRK vindt voor de behandeling van het rapport in de commissie een statenontmoeting plaats met organisaties uit het werkveld, indien deze direct of indirect betrokken zijn, over de aanbevelingen die het werkveld raken en welke implicaties deze voor het werkveld hebben. Het resultaat van dit overleg wordt vervolgens verwerkt in een statenstuk bij de behandeling van het rapport van de NRK in de commissie. Middels het statenstuk vindt besluitvorming plaats door PS over de aanbevelingen van de NRK.
2. Na de behandeling van het betreffende rapport in de commissie wordt periodiek gemonitord of en op welke wijze de aanbevelingen gericht aan Gedeputeerde Staten (GS) zijn geïmplementeerd in de beleidsvorming en –uitvoering. Deze monitoring maakt deel uit van de rapportages in het kader van de planning en controlcyclus. De aanbevelingen gericht aan PS worden door de onderzoekers van de griffie gemonitord.

3. Naar aanleiding van de flexnotitie “kwaliteit informatievoorziening PS over subsidies” adviseren wij om de statenwerkgroep programmabegroting te verzoeken om verbeteringsuggesties voor de informatievoorziening voor PS aan te dragen.

Beoogd beleidseffect

- De zichtbaarheid van de rapporten van de NRK is door de gekozen heldere werkwijze van PS vergroot.
- Door het zich vroegtijdig laten informeren over de betekenis van de aanbevelingen van de rapporten van de Noordelijke Rekenkamer voor de organisaties in het werkveld zijn PS beter in staat hun kaderstellende en volksvertegenwoordigende rol uit te oefenen.
- Door het laten monitoren van de wijze waarop de aanbevelingen gericht aan GS en aan PS worden geïmplementeerd, kunnen PS hun controlerende taak beter uitoefenen.

Argumenten

1. *De voorgestelde werkwijze leidt tot een helder proces om te komen tot besluitvorming door PS over rapporten van de Noordelijke Rekenkamer*

De keuze voor een standaardaanpak bij de behandeling van de rapporten van de Noordelijke Rekenkamer in de commissie vergroot enerzijds de zichtbaarheid van de rapporten; anderzijds stelt het PS in staat om tot een betere besluitvorming te komen over de aanbevelingen. Daarbij betekent het meenemen van de ervaringen van organisaties in het werkveld die direct of indirect betrokken zijn bij de problematiek uit het rapport van de NRK dat PS beter in staat zijn een weloverwogen oordeel te vellen over de aanbevelingen uit het rapport en haar implicaties voor het werkveld.

2. *Periodieke monitoring van de implementatie van de aanbevelingen van de NRK versterkt PS in haar controlerende rol.*

Door het periodiek laten inventariseren of en in welke mate de aanbevelingen aan GS zijn geïmplementeerd in beleidsvorming en -uitvoering zijn PS in staat het beleid van GS te controleren en indien gewenst bij te sturen. Ook zijn PS door het monitoren van de aanbevelingen aan PS meer in control.

3. *PS hebben beter zicht op de financiële rapportage en verantwoording zodat PS kunnen controleren of het beleid binnen de door hun gestelde kaders ook doelmatig en efficiënt is.*

Uitvoering

Tijdsplanning

De door PS vastgestelde werkwijze voor rapporten van de Noordelijke Rekenkamer wordt gehanteerd bij de behandeling van het eerstvolgende rapport in de commissie Omgevingsbeleid (OGB) of Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie (FCBE).

Financiën

-

Monitoring en evaluatie

Niet van toepassing

Extern betrokkenen

Noordelijke Rekenkamer

Communicatie

De door PS vastgestelde werkwijze zal met de Noordelijke Rekenkamer worden gecommuniceerd.

Bijlagen

1. Korte verslaglegging van werkbezoeken van de heren Huizing en Hemsteede
2. Flexnotitie "Kwaliteit informatievoorziening PS over subsidies"

Assen, 28 augustus 2014

Kenmerk: 35/SG/201402313

De leden van Provinciale Staten,

de heer A. Huizing en

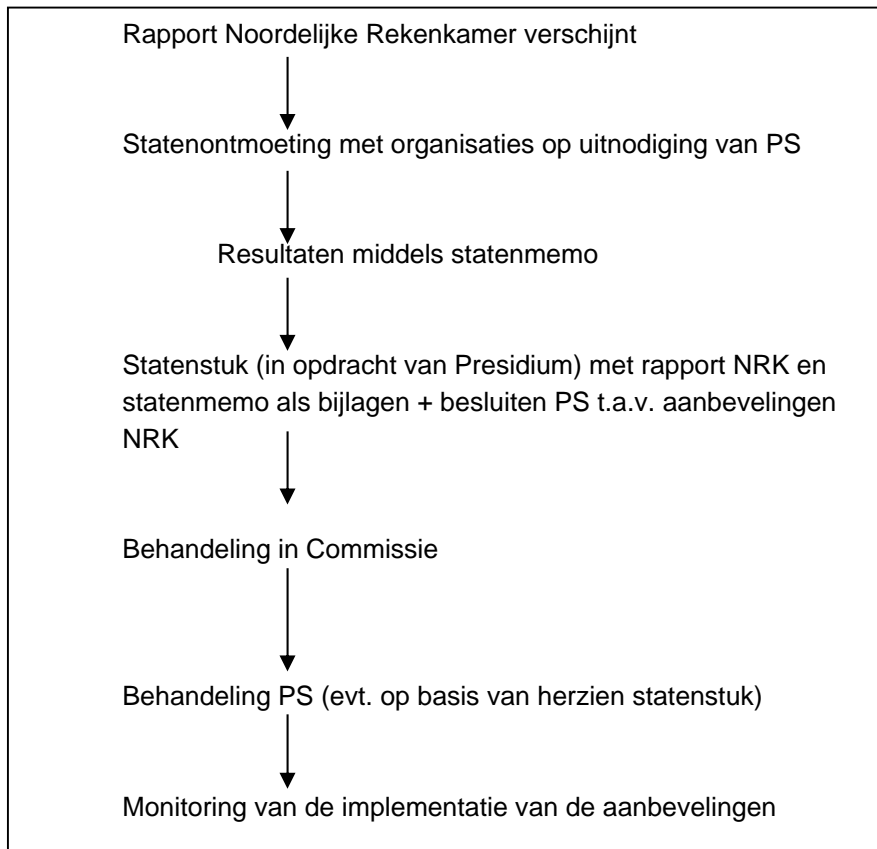
de heer E. Hemsteede

Bevindingen uit gesprekken met het werkveld

Gebleken is dat de rapportages van de NRK in het werkveld nauwelijks bekend zijn. Men leest er wel eens over in de krant. Men wordt ook zelden of nooit betrokken bij de discussie over wat te doen met de aanbevelingen van de NRK. De vraag is wat deze aanbevelingen betekenen voor het werkveld worden politiek en ambtelijk ook niet of nauwelijks gesteld. Slechts in één enkel geval heeft het ertoe geleid dat betrokken partijen zelf elkaar hebben opgezocht om gezamenlijk lering te trekken uit de gedane aanbevelingen om de werkprocessen te verbeteren. Van twee gevallen is ons bekend dat een platform is opgericht om zaken collectief aan te kunnen pakken. Eén geval is van recente datum. Hieruit mag de voorzichtige conclusie worden getrokken dat de rapportages alleen in politiek opzicht en zo goed als alleen binnen de statenzaal de aandacht krijgen op het moment dat de zaak actueel is door de commissiebehandeling. Na die commissiebehandeling verdwijnt de zaak uit het zicht. Voor een verdere toelichting verwijzen wij naar ons verslag in de bijlage.

Toelichting op voorgestelde werkwijze

In onderstaand schema staat de voorgestelde werkwijze beschreven. Na het verschijnen van het rapport van de Noordelijke Rekenkamer worden de organisaties die werkzaam zijn in het betrokken werkveld uitgenodigd voor een statenontmoeting met PS. Eventueel zijn ook vertegenwoordigers van de Noordelijke Rekenkamer aanwezig om een technisch-inhoudelijke toelichting op het rapport te geven. De resultaten van deze ontmoeting worden in een statenmemo vastgelegd. De behandeling van het rapport van de NRK in de commissie vindt plaats op basis van een statenstuk met het rapport van de NRK en de statenmemo als bijlagen. Middels het statenstuk vindt besluitvorming plaats door PS over de aanbevelingen van de NRK. Monitoring van de implementatie van de aanbevelingen aan GS vindt plaats middels de planning en controlcyclus.

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van de leden de heren A. Huizing en E. Hemsteede van 28 augustus 2014, kenmerk 35/SG/201402313;

BESLUITEN:

1. Dat bij ieder rapport van de NRK vóór de behandeling van het rapport in de commissie op uitnodiging van PS een statenontmoeting plaatsvindt met organisaties uit het werkveld over de conclusies en aanbevelingen van de NRK en welke implicaties deze hebben.
2. Bij ieder rapport van de Noordelijke Rekenkamer te laten monitoren of en op welke wijze de aanbevelingen gericht aan GS zijn geïmplementeerd in de beleidsvorming en –uitvoering. Deze monitoring maakt deel uit van de rapportages in het kader van de planning en controlcyclus.
3. Naar aanleiding van de flexnotitie “kwaliteit informatievoorziening PS over subsidies” de werkgroep programmabegroting te verzoeken verbeter suggesties voor de informatievoorziening aan PS aan te dragen.

Assen, 24 september 2014

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

Verslaglegging van werkbezoeken aan organisaties waarover in het kader van een onderzoek door de Noordelijke Rekenkamer (NRK) is gerapporteerd.

Reeds enige tijd zagen wij rond de bespreking van de rapportages van de Noordelijke Rekenkamer (NRK) het als een gemis dat het werkveld daarin beperkt aan bod komt. Niet dat de rapportage en de discussie over het rapport niet goed waren maar na de bespreking wordt een vorm van – laten we het nazorg noemen – gemist.

Hoe gaat het nu verder en wat zijn de ervaringen van organisaties die, direct of indirect, betrokken zijn bij de problematiek neergelegd in de NRK-rapportage. Hoe kijken zij tegen de aanbevelingen aan en hebben zij er überhaupt iets van gemerkt.

De samenvoeging van drie naar twee Statencommissies is de aanleiding geweest om enkele rapportages van de Noordelijke Rekenkamer nog eens tegen het licht te houden. Wij hebben in dat kader het initiatief genomen om op een praktische manier in gesprek te geraken met vertegenwoordigers van organisaties die op de een of andere manier een relatie hadden en hebben met het werkveld waarop rapportages van de NRK betrekking hebben.

Het doel is niet geweest om te kijken op welke wijze de gedane aanbevelingen aan Gedeputeerde Staten (GS) en/of Provinciale Staten (PS) zijn opgevolgd, maar of de problematiek ook is geland in de samenleving. Wat kan die er mee en heeft het bij hen ook geleid tot veranderingen/verbeteringen dan wel is men daarover met elkaar discussie geraakt. Vaak staat in hun beleid in eerste instantie het belang van de eigen organisatie voorop terwijl – denken wij – winst te halen valt door succesformules met elkaar te delen.

Wij zijn ons er van bewust dat de NRK ten principale ten dienste staat van de staten om de controlerende taak adequaat te kunnen uitoefenen. De rekenkamer is een zelfstandig onafhankelijk instrument van de staten. De NRK is geen adviesbureau. Dat uitgangspunt staat en hoort zo te blijven, maar er kan ons inziens wel een meerwaarde inzitten door ook een link te leggen met de samenleving. Afgaande op de gesprekken die zijn gevoerd moet daar ook een meerwaarde uit te halen zijn.

Wij hebben maar een beperkt aantal rapportages in ons onderzoek betrokken omdat wij geen beeld hadden waar we aan begonnen, met andere woorden: zou het wel behapbaar zijn. De keuze van de onderwerpen werd niet ingegeven door een bepaalde filosofie, maar was meer gebaseerd op praktische overwegingen, zoals bekendheid met het terrein en het kennen van de juiste ingangen. Ons is niet gebleken dat deze benadering als een door ons zelf gegraven valkuil heeft gewerkt. Opvallend was dat er een grote bereidheid in het werkveld was om het gesprek aan te gaan en informatie te verstrekken. Er is sprake van een grote mate van openheid en een informatieverstrekking zonder enig voorbehoud.

We voelden ons uiterst welkom en zijn zelfs een enkele maal teruggebeld met de mededeling dat nog aanvullende informatie beschikbaar was. Ook werd achteraf nog informatie per mail aangeleverd. Het heeft onze aandacht getrokken dat veel gesprekspartners – en niet de minste – als hun mening gaven dat de provinciale politiek slecht benaderbaar is. Men kent de ingangen niet en heeft niet het inzicht – of doen daar de moeite niet voor – deze te vinden.

In de voorliggende rapportage is terughoudend omgegaan met de verkregen informatie door zoveel mogelijk namen en rugnummers van onze gesprekspartners te vermijden. Het gaat om gemeenschappen, die zich overigens wel breed voordoen. Noem het een vorm van zelfcensuur. Het gaat ons om de inhoud en de lering die uit de opvattingen kan worden getrokken.

Gebleken is dat de rapportages van de NRK in het werkveld nauwelijks bekend zijn. Men leest er wel eens over in de krant. Men wordt ook zelden of nooit betrokken bij de discussie over wat te doen met de aanbevelingen van de NRK. De vraag wat deze aanbevelingen betekenen voor het werkveld worden politiek en ambtelijk ook niet of nauwelijks gesteld. Slechts in één enkel geval heeft het ertoe

geleid dat betrokken partijen zelf naar aanleiding van de rapportage van de NRK elkaar hebben opgezocht om gezamenlijk lering te trekken uit de gedane aanbevelingen om de werkprocessen te verbeteren. Van twee gevallen is ons bekend dat een platform is opgericht om zaken collectief aan te kunnen pakken. Eén geval is van recente datum.

Daaruit mag de voorzichtige conclusie worden getrokken dat de rapportages alleen in politiek opzicht en zo goed als alleen binnen de statenzaal de aandacht krijgen. En dat alleen ook nog op het moment dat de zaak actueel is door de commissiebehandeling. Na die commissiebehandeling verdwijnt de zaak uit het zicht. Niet alleen voor het werkveld maar ook bij de statenleden, maar dan spreken wij voor onszelf.

Vastgesteld mag worden dat er alleen sprake is van een interne werking. Nazorg vindt nauwelijks plaats, althans is door ons niet waargenomen.

Wij formuleren verderop in deze notitie enkele aanbevelingen om op diverse punten een verbeteringsslag door te voeren.

Met de volgende instanties is overleg gevoerd:

- de Noordelijke Rekenkamer: 3 keer (vooraf 1 x, tussentijds 1 x en ter afsluiting 1x).
- de Statengriffie: meerdere malen
- enkele medewerkers van de provincie: ook meerdere malen.

Het overleg met de NRK was vooral ingegeven door het feit dat geen onduidelijkheid zou optreden over de vraag wat de strekking zou zijn van "ons" onderzoek. Voorstelbaar zou zijn dat de NRK ook het initiatief zou nemen voor een terugblik. Vastgesteld kon worden dat onze activiteit en de initiatieven van de NRK elkaar niet bijten.

Met vertegenwoordigers van de volgende instanties is gesproken.

A. Cultuurbeleid n.a.v. de NRK rapportages "Noordelijke cultuursubsidies" van 2007 en "Cultuurbeleid provincie Drenthe" van 2008.

Gesproken met:

- directeur Drents Museum
- directeur K en C
- directeur Biblionet (3x)
- voorzitter bibliotheek Emmen

B. Vitaal Platteland n.a.v. de NRK rapportages "De sociaal-economische vitalisering van het Drentse platteland" van 2011.

Gesproken met:

- directeur Libau
- directeur Drents Landschap
- medewerkers Geopark te Borger (2x)
- wethouder van de gemeente Borger-Odoorn
- voorzitter collectie Brands te Nieuw-Dordrecht
- de heer Hielke Zingstra (Qurasol)
- de heer Bert Pathuis (Pathuis en Partners)
- Samenwerkingsverband Noord Nederland (SNN)

C. Jeugdzorg. N.a.v. de rapportages van de NRK "Vraaggericht jeugdzorgaanbod in de noordelijke provincies" en "De ontwikkeling van de jeugdzorg- terugblikonderzoek" uit 2011.

Gesproken met:

- Directeur Bureau Jeugdzorg

D. Bedrijventerreinen. N.a.v., de rapportage van de NRK "Bedrijventerreinen en duurzaam ruimtegebruik" van 2009.

Gesproken met:

- directeur Parkmanagement Emmen
- leden parkmanagement Noordenveld
- ambtelijke organisatie provincie

E. MKB. N.a.v. de rapportage van de NRK "Resultaten MKB-maatregelen ter versterking van de marktsector in Noord Nederland" van 2006

Gesproken met:

- Agnes Mulder, lid Tweede Kamer
- Margriet Bouma (KvK)
- Docent Stenden Hogeschool (Hans Blom)
- Vestiging Beilen van Friesland Campina Domo
- NAM op de locatie Schoonebeek
- Studieboekencentrale gevestigd op het Waanderveld te Emmen
- Chemiebedrijf Morsinkhof gevestigd op het Emmtec terrein Emmen

Ad A

Opmerkingen geplaatst door de Noordelijke Rekenkamer in de uitgebrachte rapportages

De beoordelingscriteria voor subsidieverstrekking zijn niet goed toegesneden op de abstracte doelstellingen uit de visie. Deze criteria worden bij de verlening en/of vaststelling van beschikkingen niet of niet altijd consequent toegepast. Of een instelling een bijdrage heeft geleverd aan het realiseren van de noordelijke ambities komt niet aan de orde. Ook politiek-bestuurlijke overwegingen spelen een rol. De provincie richt zich sterk op het sturen van het proces. Een van de aanbevelingen was om te komen tot een provinciale adviescommissie die een bijdrage moest leveren aan de verbetering van de kwaliteit van cultuur in Drenthe. Die aanbeveling is overgenomen door GS.

Opmerkingen uit het werkveld

- Over nut en noodzaak, maar vooral over de werkwijze van de adviescommissie wordt zeer wisselend gedacht.
- Tijdens het lopende traject wordt wel eens een poging gedaan in te breken in het afgesproken programma van eisen met de daaraan verbonden financiering.
- Voor sommige instellingen werken de programma's waarin ze werken als een te nauw jasje. Men beweegt zich op een terrein dat naast culturele aspecten ook wervend en van betekenis is voor bijvoorbeeld recreatie en toerisme en voor het onderwijs. Dit geldt bijvoorbeeld voor lezen als element van cultuur maar is ook van belang voor het bestrijden van de laaggeletterdheid en het verhogen van de leesvaardigheid. Het hokje (taakveld) waarin de organisatie is ondergebracht wordt teveel leidend geacht voor de toekenning van financiën.
- Zonder iemand tekort te doen: er is sprake van een sterke doelgerichtheid op de eigen positie. In slechts één enkel geval is onlangs een platformoverleg opgericht.

Ad B

Opmerkingen geplaatst door de Noordelijke Rekenkamer in de uitgebrachte rapportages

De provincie maakt in het plattelandsbeleid en de uitvoering daarvan geen duidelijke keuzes waardoor subsidies niet daar terecht komen waar de noden het hoogst zijn en regionaal maatwerk slechts een beperkte invulling krijgt. Er zijn teveel spelers in het veld van wie de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden elkaar soms overlappen. Daarnaast is het beleid versnipperd. De gevolgen daarvan

zijn dat de samenhang tussen de diverse activiteiten op het platteland niet helder is en dat onduidelijk is in hoeverre de activiteiten bijdragen aan de doelen die men wil realiseren.

Opmerkingen uit het werkveld

- Vitaal wordt uitgelegd als "het openbaar gebied fysiek op orde". Dat elke organisatie met het oplossen van de eigen leegstandsproblematiek bezig is wordt als een probleem ervaren.
- Zorg voor een zekere dichtheid van (ook recreatieve/toeristische) voorzieningen om de aantrekkelijkheid van het gebied te behouden/verbeteren. Kleinschalige attracties of musea kunnen een positieve bijdrage leveren aan de aantrekkelijkheid van het gebied voor bewoner en toerist.
- Een verdere afstemming tussen organisaties onderling zou een verbetering kunnen zijn. Dikwijls hebben organisaties er geen kijk op wie in hetzelfde of aangrenzende taakveld wat doet. Het is daarom niet duidelijk wie waarvoor aangesproken kan worden.
- Streef geen mengfuncties bij wonen na.
- Bij herbestemming moet niet alleen het object maar vooral de omgeving van het object leidend zijn bij de planvorming. Er moet meer gestuurd worden op de ambities. Een van overheidswege opgestelde leidende lijn in ontwikkelingsprocessen wordt gemist. De Drentse cultuur en natuur kan niet los van elkaar worden gezien.

Ad C

Opmerkingen geplaatst door de Noordelijke Rekenkamer in de uitgebrachte rapportages

Er is waardering uitgesproken voor de inzet van Drenthe bij het vroegtijdig signaleren en het verhelpen van de problematiek bij jeugdigen. Als verbeterpunt werd de informatie-uitwisseling tussen Bureau Jeugdzorg en de zorgaanbieder.

Opmerkingen uit het werkveld

- Er zijn na gezamenlijk overleg afspraken gemaakt tussen BJZ en Yorneo om de aanbevelingen op te volgen.
- Er zijn voor de verkiezingen van de gemeenteraden met 12 wethouders afspraken gemaakt over de uitvoering van de jeugdzorg. Van deze 12 zijn 10 wethouders niet herbenoemd. In hoeverre staan de gemaakte afspraken dan nog is een begrijpelijke vraag uit het werkveld. De overdrachtssfeer vraagt om aandacht.

Ad D

Opmerking geplaatst door de Noordelijke Rekenkamer in de uitgebrachte rapportages

De centrale onderzoeksvraag bij dit onderwerp ging er over of de maatregelen die de provincie Drenthe heeft genomen in het belang van duurzaam ruimtegebruik resultaat hebben gehad en hebben deze maatregelen de ruimte voor nieuwe bedrijventerreinen beïnvloed. Een substantieel deel van het ruimtebeslag op nieuwe terreinen is mogelijk te vermijden als de bestaande terreinen van een hogere kwaliteit zijn.

Opmerkingen uit het werkveld

- Er is qua ruimtegebruik beleidsmatig niets wezenlijks veranderd ten opzichte van het verleden. Er ontbreekt een duidelijke visie hoe om te gaan met leegstand etc.
- De rapportage van de NRK was bij sommige gesprekspartners volslagen onbekend.
- De provincie is een prima aanjager voor overleggen tussen de parkmanagementorganisaties in de provincie.
- Parkmanagement kan een prima rol spelen bij het aantrekkelijker maken – dus een hogere kwaliteit bewerkstelligen – van bedrijventerreinen

- Bedrijventerreinen complementair maken aan de binnenstad. Opslagruimte ten behoeve van winkels in die binnenstad naar de bedrijventerreinen verplaatsen.

Ad E

Opmerkingen geplaatst door de Noordelijke Rekenkamer in de uitgebrachte rapportages

Het SNN heeft onvoldoende inzicht wat er met de subsidies wordt bereikt. De informatie die daarvoor nodig is wordt niet gehaald uit het beschikbare projectadministratiesysteem. Er is sprake van onbenutte kansen. Na afloop van een project wordt niet beoordeeld of het voorgestelde doel is bereikt, of overheid en bedrijfsleven hebben meebetaald en er vindt geen afrekening plaats op de hoogte van de totale projectkosten. Bij de afrekening van een Kompasubsidie wordt geen bruikbare beleidsinformatie gegenereerd over de gerealiseerde effecten van het gesubsidieerde project. Daartoe heeft de NRK een aanbeveling te doen die betrekking heeft op het vergroten van de effectiviteit van de projectadministratie. Deze aanbeveling is niet overgenomen omdat het systeem voor dat doel zeer beperkt bruikbaar is en andere middelen, met name regelmatig extern evaluatieonderzoek, daarvoor veel beter geschikt wordt geacht. Tevens werd door het college opgemerkt dat de effecten in termen van werkgelegenheid of uitgelokte investeringen zich pas voor doen na afrekening van de subsidie.

Opmerkingen uit het werkveld

- Subsidies alleen stimuleren niet om projecten te realiseren. De werkomgeving moet goed zijn en er moet vertrouwen zijn.
- Belangrijk is dat de overheden continuïteit in het beleid en afgekondigde maatregelen waarborgen en niet het beleid hebben dat de ene regeling de andere opvolgt met net weer andere criteria. Communiceer helder en duidelijk.
- Het in dienst nemen van mensen met een beperking heeft gevolgen voor de begeleiding en aansturing. Niet elke leidinggevende heeft voor het begeleiden van deze mensen een passende vaardigheid. Het zou helpen indien de overheid in het begeleiden van deze mensen een financiële ondersteuning geeft.
- De aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt bij technische opleidingen levert problemen op. Aanbevolen wordt dat deze regio zich oriënteert op het Duitse systeem.
- Binnen afzienbare tijd is sprake van een grote uitstroom van gespecialiseerde technische medewerkers in de zuivelindustrie. Aanbevolen wordt dat het onderwijs zich specifiek gaat richten op deze doelgroep.
- Opvallend is dat een bezocht familiebedrijf geen problemen heeft met het aantrekken van nieuw jong personeel. Daar is veel sprake van een werkrelatie van vader op zoon. Dat is een bewuste keuze van dat (familie)bedrijf.

Conclusies en aanbevelingen

- Opvallend is dat er kennelijk redenen zijn om tijdens het begrotingsjaar met aanvullende vragen met financiering organisaties te benaderen met de vraag om een extra taakstelling. De toegezegde aanvullende financiering betrof een substantieel bedrag. Bij ons kwam de vraag op hoe de afweging ten opzichte van andere wensen binnen de organisatie plaatsvindt of is hier sprake geweest van een eigenstandige beslissing van de accounthouder. Dat is de reden geweest om de griffie te vragen een diepgaander onderzoek te plegen. De resultaten van dat onderzoek maken deel uit van deze rapportage. De resultaten spreken voor zich.
- Wij denken dat het aanbeveling verdient voorafgaand aan de behandeling in de Statencommissie de rapportage van de NRK te bespreken met vertegenwoordigers uit het werkveld. Dit zou kunnen door de accounthouder dan wel via een vertegenwoordiging uit de commissie. De rapportage wordt meegenomen bij de formele behandeling in de commissie.

- Bijna altijd luidt de bestuurlijke reactie dat de aanbevelingen in het rapport van de NRK zullen worden overgenomen. Inmiddels is – denken wij – iedereen het zicht kwijt op welke wijze deze aanbevelingen een plek hebben gekregen in de beleidsvorming dan wel uitvoering. Het lijkt ons goed dat de griffie bij tijd en wijle nagaat dan wel laat nagaan hoe de vlag er bij hangt. Wellicht ligt hier ook een taak voor het onderzoeksbureau.
- In één geval hebben wij geschetst dat sprake was van een onenigheid over de aanbeveling (zie ad E). Nu sprake is van nieuwe subsidieprogramma's lijkt het ons verstandig dat dit punt weer naar voren wordt gehaald met de vraag of de aanbeveling van toen ook thans nog even valide is.

Drenthe, 2 juli 2014.

Bert Hemsteede
Albert Huizing.

Flexnotitie

“Kwaliteit informatievoorziening PS over subsidies”

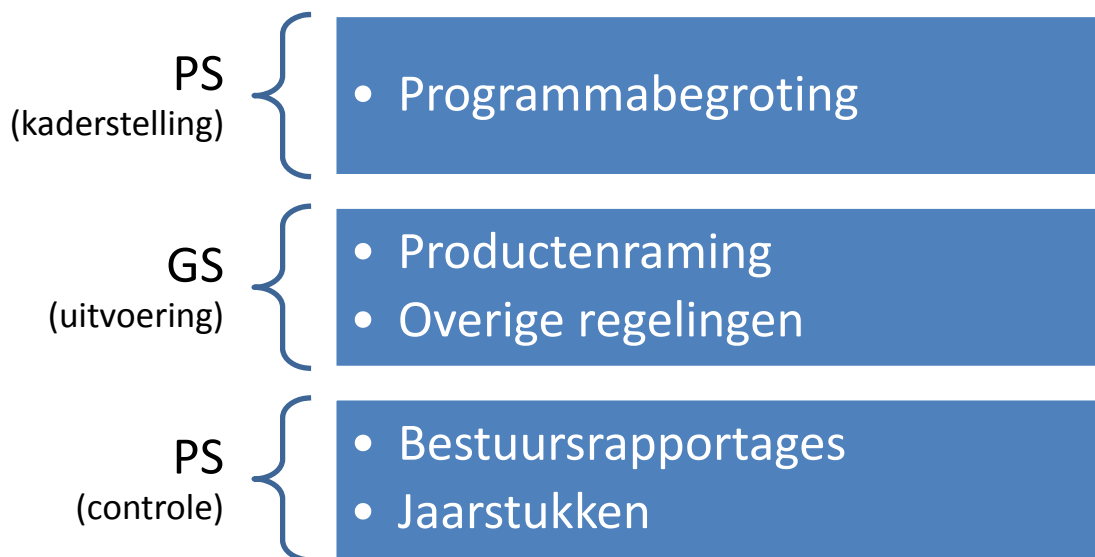
Aan	Leden van Provinciale Staten en bijzondere commissieleden, niet zijnde statenleden
In afschrift aan	Fractiemedewerkers
Onderwerp	Kwaliteit informatievoorziening PS over subsidies
Datum:	2 juli 2014

Inleiding

Op verzoek van de PvdA-fractie heeft de griffie deze flexnotitie geschreven over de kwaliteit cq. beschikbaarheid van de informatie(voorziening) aan Provinciale Staten (PS) rond subsidiebeschikkingen. Aanleiding was de ervaring van de vragenstellers bij het zoeken naar ruimte binnen de begroting voor nieuwe initiatieven. Dit bleek een moeizaam proces. De beschikbaar gestelde informatie over budgetten was voor hen weinig transparant. Tegelijkertijd kregen zij bij werkbezoeken aan Drentse organisaties het beeld dat er vanuit de provincie voldoende geld beschikbaar was voor nieuwe projecten. Zij constateerden dat zij overzicht over verstrekte subsidies missen. Hun vraag was hoe zij dit moesten duiden.

In eerste instantie is de vraag van de PvdA-fractie als dagdeelvraag binnengekomen. Gaandeweg de analyse heeft dit tot een mini-onderzoek geleid dat zich richt op de beschikbaarheid van informatie voor PS om hun kaderstellende en controlerende rol rond subsidies goed uit te kunnen oefenen. De uitkomsten van dit onderzoek met voorlopige conclusies en advies zijn in deze flexnotitie opgenomen.

Als het gaat om de rol van PS bij het vaststellen van de kaders voor en controle van subsidies, dan kan dit als volgt schematisch worden weergegeven.

In dit speelveld stellen PS de kaders voor beleidsinitiatieven vast in de programmabegroting en mandateren zij Gedeputeerde Staten (GS) om uitgaven hiervoor te doen. GS werken dit vervolgens uit in de productenraming en in overige regelingen, zoals subsidieregelingen. Op basis van de informatie in de bestuursrapportages en de jaarstukken controleren PS of de uitgaven aan subsidies hebben plaatsgevonden zoals in de begroting is vastgesteld.

De structuur van de programmabegroting en de productenraming is als volgt. De programmabegroting is opgebouwd uit tien programma's. Elk programma kent één of meer afgebakende producten, die

weer onderverdeeld zijn in beleidsopgaven. In de productenraming zijn deze producten verder uitgewerkt in deelproducten en daaraan gekoppelde prestatie(nummer)s.

De centrale vraag bij dit indicatieve onderzoek is:

In hoeverre worden PS in staat gesteld om kaders te stellen bij het vaststellen van budgetten voor beleidsinitiatieven en in hoeverre ontvangen PS voldoende informatie om de uitgaven voor deze subsidies hierbij te kunnen controleren.

Hierbij horen de volgende deelvragen.

1. *Welke door PS vastgestelde beleidsmatige en financiële kaders liggen ten grondslag aan de (grotere) subsidiebedragen, die door de provincie in 2013 zijn verstrekt?*
2. *In hoeverre zijn bovengenoemde subsidiebedragen in de bestuursrapportages/jaarstukken toegelicht en verantwoord?*
3. *Welke hiaten doen zich eventueel voor?*

Ter onderbouwing van de conclusies op de centrale vraag en deelvragen is een selectie gemaakt van een zestal grotere subsidiebeschikkingen die in opdracht van GS zijn verleend en in 2013¹ zijn uitbetaald. De zes subsidiebeschikkingen zijn geselecteerd uit de door de ambtelijke organisatie opgestelde subsidielijst over 2013 resp. 2010. Hierbij is uitsluitend gekeken naar subsidiebedragen van 50.000 euro of meer. Op verzoek van de vragenstellers is ook gekeken naar een subsidie van eerdere datum (2010), namelijk die aan het Geopark Hondsrug. Dit project had een looptijd van 2010 tot 2013.

Als criteria voor de selectie zijn gebruikt:

1. Spreiding over de programma's uit de programmabegroting.
2. Subsidiebedragen die het maximum overschrijden van de bedragen genoemd in de productenraming.

Hierbij dient rekening te worden gehouden met de afspraken die in de werkgroep programmabegroting zijn gemaakt over het rapporteren over afwijkingen binnen programma's. Deze zijn middels statenstuk 2012-526 Advies uitgangspunten programmaplan begroting 2013 door PS overgenomen. Binnen programma's worden de belangrijkste afwijkingen van € 50.000 of hoger toegelicht².

3. Projecten waarvan de bijdrage van de provincie Drenthe onduidelijk is of waarbij niet duidelijk is op welke regeling het is gebaseerd.

Voor een overzicht van de geselecteerde subsidies en de geraadpleegde bronnen zie de bijlage.

---

¹ Eén van de subsidiebeschikkingen is reeds in 2010 uitbetaald.

² Hiernaast informeren GS PS ook over kleinere afwijkingen van beleid die een politiekgevoelig karakter hebben.

Resultaten analyse

1. Verleningsbeschikking RSP jaartranche 2013 regionale bijdrage

Volgens de subsidielijst 2013 is onder product 3.1 Integrale gebiedsontwikkeling van programma 3 RSP, prestatie "bijdrage van en aan regionaal mobiliteitsfonds (3300841)" ruim € 7.6 miljoen subsidie verleend aan het SNN. Volgens de subsidielijst is dit bedrag besteed ten behoeve van de gebiedsopgave RSP Coevorden. In de productenraming bij de programmabegroting 2013 staat een bedrag vermeld van € 3,5 miljoen voor 2013 voor Bijdrage aan regionaal mobiliteitsfonds RSP.

Beleidskader

De projecten in het Regionaal Mobiliteitsfonds RSP zijn de mobiliteitsprojecten in het kader van RSP die door de Noordelijke regio's worden bepaald. Het Rijk betaalt ruim de helft mee aan deze projecten, mits de regio (minimaal) de rest bijdraagt. Projecten worden geheel of gedeeltelijk uit dit fonds betaald. Drentse projecten zijn Bereikbaarheid Gebiedsontwikkeling Emmen-Centrum en IGO Coevorden Stationsomgeving en Coevorden-Zuid (voor meer informatie zie: Derde voortgangsrapportage RSP, najaar 2010 en Regiospecifiek Pakket (RSP); geactualiseerde risicoanalyse en tussenrapportage, voorjaar 2014).

Financiële kader

In de tweede financiële actualisatie geven GS aan dat zij een extra storting (€ 6,4 miljoen) in 2013 hebben ontvangen van het Rijk voor het Regionaal Mobiliteitsfonds. GS geven aan: "Daarom nemen wij in de begroting eerst een bedrag van € 7.179.085 als lasten op en verhogen vervolgens de opbrengsten met € 13.634.894". Wij stellen voor het verschil, ..., toe te voegen aan de reserve RSP." In de jaarstukken 2013 geven GS op blz. 50 aan dat bovengenoemd bedrag aan lasten bijna 5 ton hoger uitvalt dan begroot, dus € 7,6 miljoen. Ook wordt vermeld: ".. wordt door de provincie eerst een bedrag in het fonds gestort, alvorens de Rijksbijdrage te kunnen innen".

Conclusie

De vraag is in hoeverre PS de mogelijkheid hadden om kaders te stellen bij het verlenen van de (verhoogde) subsidie aan het mobiliteitsfonds. Vanuit de controlerende rol van PS moet worden opgemerkt dat in de financiële actualisatie geen toelichting is gegeven waaraan dit extra bedrag is besteed.

2. Subsidie combinatiefunctionaris gemeente Emmen 2013

Onder product 4.1 Sociaal domein is onder de beleidsopgave Maatschappelijke Ondersteuning (art. 13 WMO) (prestatienummer 3840806) een subsidie verstrekt aan de gemeente Emmen van € 76.350 in het kader van de rijksregeling Invoering combinatiefunctionarissen. Emmen is één van de elf Drentse gemeenten (Midden-Drenthe deed niet mee) die deze subsidie in 2013 ontving.

Beleidskader

Eén van de wettelijke taken van de provincie is tot 2015 naast de jeugdzorg het verlenen van steunfunctietaken in het kader van art. 13 WMO. Dit wordt in de Beleidsvisie omschreven als “het ondersteunen van gemeentelijk beleid, gericht op maatschappelijke ondersteuning”. In de Beleidsvisie wordt niet ingegaan op de regeling voor het invoeren van combinatiefuncties. In de vorige Sociale Agenda 2009-2012 is deze regeling wel expliciet genoemd als onderdeel van de af te sluiten sociale allianties met de Drentse gemeenten. Aan de sociale allianties is in de huidige collegeperiode geen vervolg gegeven.

Financiële kader

Totaal stond er in de programmabegroting € 426.900 voor subsidies in het kader van Maatschappelijke ondersteuning (art. 13 WMO) begroot. In de jaarrekening 2013 is aangegeven dat er in 2013 ongeveer 4 ton aan subsidies is verstrekt in het kader van Steunfunctiewerk art. 13 WMO. Omdat er sprake is van een afwijking van minder dan € 50.000 is er geen toelichting gegeven. Wel is in de toelichting bij product 4.1 op blz. 68 aangegeven dat “de voornaamste afwijking betreft afgesloten verplichtingen van subsidies uit voorgaande jaren”.

Conclusie

PS hebben bij vaststellen van de begroting 2009 het budget voor de regeling Combinatiefunctionarissen vastgesteld. De uitgaven zijn over meerdere jaren gespreid. De toelichting over de uitgaven aan subsidies aan combinatiefunctionarissen en de afwijkingen hierin in de jaarstukken 2013 zijn hierdoor niet meer overzienbaar en dus onvoldoende transparant.

3. Subsidie project Landschapsbiografie Drentse Aa

Volgens de subsidielijst 2013 is aan de Rijksuniversiteit Groningen subsidie in het kader van het project Landschapsbiografie Drentse Aa verstrekt voor een bedrag van € 261.935. In de programmabegroting 2013 was hier geen post voor opgenomen.

In een persbericht van 6 november 2013 van de Rijksuniversiteit Groningen is vermeld dat het Kenniscentrum van de Rijksuniversiteit Groningen de Landschapsbiografie van de Drentse Aa gaat maken. Dit gebeurt in opdracht van de provincie en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. De Landschapsbiografie is een kijk- en leesboek over het Nationaal Park Drentse Aa ter gelegenheid van het 50-jarig jubileum. Naast de Landschapsbiografie wordt ook een rondetafelconferentie georganiseerd. Het Rijk draagt € 250.000 bij.

Financieel kader

In de jaarstukken 2013 staat op blz. 68 onder product 4.5 Erfgoed een begrotingspost na wijziging opgenomen bij de beleidsopgave “erfgoed en cultuurhistorie: versterken ruimtelijke kwaliteit door

inbreng in planvorming". Totaal gaat het om € 320.000. Deze wijziging is niet opgenomen in de diverse bestuursrapportages en financiële actualisaties voor 2013.

Conclusie

Voor PS is onduidelijk waar het geld voor dit project vandaan komt en of er binnen programma 4 "Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport en cultuur" met budgetten is geschoven. In het laatste geval wordt binnen een programma prioriteit gegeven aan ander beleid. Dit hoort in beginsel tot het domein van PS. Door het ontbreken van informatie in de bestuursrapportages/financiële actualisaties over deze begrotingswijziging zijn PS onvoldoende in staat hun controlerende rol uit te oefenen.

4. Toegangspoort Deurze (Regiopark)

Volgens de subsidielijst 2013 is ten laste van product 5.1 Algemeen ruimtelijke ordening uit programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling onder prestatienummer 39102201 Uitvoering Regiovisie en convenant € 150.000 subsidie verleend aan Dienst Landelijk Gebied voor het project Toegangspoort Deurze (voorheen Toegangspoort Dijkveld genoemd).

Beleidskader

In het kader van de Regiovisie Groningen Assen hebben PS in 2008 ingestemd met de ambitie van het Meerjareninvesteringsprogramma (MIP) 2008-2015. Onder de projecten van het MIP vallen ook projecten in het kader van het Regiopark. De provincie treedt op als co-financier van deze projecten. In 2009 hebben de Staten ingestemd met de MIP 2010-2020. In de behandelde begroting 2010 van de Regiovisie is Toegangspoort Dijkveld opgenomen in het verwachte uitvoeringsprogramma 2010.

In statenstuk 2009-365 Financiering Regiopark-projecten uit Stimuleringsfonds Drentse Projecten is als een van de projecten in het Regiopark genoemd: Toegangspoort Deurze. Deze aan de rand van het Drentse Aa gebied gelegen toegangspoort is één van de markeringen van het natuurpark "de Drentse Aa". Doel is om middels een informatiepunt/natuurtransferium landelijke herkenbaarheid te geven aan het Drentse Aa gebied als nationaal landschap.

(<http://www.regiogroningenassen.nl/nl/projecten/project/?id=242>).

Financieel kader

In de begroting 2013 is bij de toelichting bij programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling op blz. 37 aangegeven dat het budget voor het Regiopark in 2013 is beëindigd als gevolg van de actualisatie van de Regiovisie. In de jaarstukken 2013 staat opgenomen dat de realisatie van het project Deurze heeft plaatsgevonden onder product 7.2 plattelandsontwikkeling uit programma 7 pMJP, natuur, landschap en landbouw.

Conclusie

Voor PS is onvoldoende transparant of en waarom er een verschuiving heeft plaatsgevonden van budgetten tussen de programma's 5 en 7 ten behoeve van de realisatie van dit project. PS kunnen door de verschuiving de uitgaven moeilijker controleren.

5. Subsidie in het kader van Drentse Green Deals

Onder programma 8 Klimaat en Energie, product 8.1 Klimaat en Energie is onder prestatienummer 3500511 € 148.700 subsidie verleend aan Algeacom voor een teeltsysteem eendenkroos in het kader van een afgesloten Green Deal. Per brief van 26 juni 2013 zijn PS hierover geïnformeerd. Dit betreft een deelsubsidie. Vanuit programma 9 Economische Zaken en arbeidsmarkt, product 9.5 Agribusiness/Biobased Economy onder prestatienummer 373032 is voor hetzelfde project € 62.600 subsidie verleend. Totaal is een subsidie van € 211.300 aan Algeacom verleend.

Beleidskader

Het project is in het kader van het Drentse Energieprogramma 2012-2015 door GS als Green Deal aangemerkt. Volgens het subsidiereglement Drentse Green Deals geldt een maximale subsidie van € 200.000 per project. Volgens het reglement kan de subsidie ook in combinatie met andere subsidies worden verstrekt.

Onder het programma Kader voor Economische Investeringen (KEI) (programma 9) kunnen subsidies worden verleend aan projecten in het kader van agribusiness/biobased economy. GS hebben ervoor gekozen om het project van Algeacom uit de programma's Energie en Economie te financieren.

Financieel kader

Volgens de productenraming 2013 is totaal onder programma 8 Klimaat en energie, prestatienummer 3500511 2,7 miljoen aan lasten begroot, waarvoor maximaal 1 miljoen euro aan Drentse Green Deals (volgens subsidieplafond 2013) en onder programma 9 Economische zaken en arbeidsmarkt, prestatienummer 373032 Landbouwstructuurversterking ruim 6 ton aan lasten begroot.

Conclusie

De totale bijdrage aan Algeacom overschrijdt de maximale bijdrage voor een Drentse Green Deal. GS hebben ervoor gekozen om vanuit een ander programma ook subsidie aan het project te verlenen. Dit past binnen de "spelregels" van het subsidiereglement.

6. Geopark Hondsrug

Voor de ontwikkeling van het Geopark Hondsrug met een looptijd van 2010-2013 hebben GS in 2010 aan Drents Plateau vier subsidies verstrekt. Twee subsidies vielen onder het oude programma 4 Kennis Werkt, een onder programma 2 "Samenleving met samenhang" in het kader van flexmiddelen Culturele en Museale Agenda en een onder programma 5 Leefomgeving. Volgens de GS brief van

8 juli 2010 is totaal voor € 455.530 aan cofinancieringsmiddelen voor dit project beschikbaar gesteld. Volgens de jaarstukken 2010 is € 426.000 aan subsidies in 2010 verleend. Niet duidelijk is of en wanneer de resterende subsidie van € 28.530 is verstrekt, maar omdat hier sprake is van een afwijking van minder dan € 50.000, hoeven GS volgens afspraak hier niet over te rapporteren.

Beleidskader

Onder programma 4 Kennis Werkt is onder product 4.1 economie aangegeven dat er in 2010 diverse projecten door SNN worden gefinancierd in het kader van OP-EFRO. Eén van de projecten is Geopark de Hondsrug. In de tweede bestuursrapportage 2010 is aangegeven dat SNN de subsidie voor dit project heeft gehonoreerd.

Financieel kader

Vanuit SNN is een subsidie van € 970.000 voor het Geopark Hondsrug ontvangen. Zoals boven aangegeven heeft de provincie € 426.000 in de jaarstukken als cofinancieringsbijdrage aangemerkt. Daarnaast dragen nog een aantal andere partijen bij³.

Conclusie

Het project Geopark Hondsrug heeft vanuit drie verschillende programma's een cofinancieringsbijdrage van de provincie ontvangen. Hoewel het in totaliteit om een grote subsidie gaat, wordt de controle door PS bemoeilijkt omdat er sprake is van een beperkte afwijking per programma en dientengevolge het ontbreken van een toelichting in de jaarstukken.

Indicatieve conclusies

In deze specifieke gevallen was er –achteraf bezien– onvoldoende informatie over beleidsinitiatieven/subsidies om te doorgronden waaraan geld is en wordt uitgegeven. Er is in deze gevallen gedurende het begrotingsjaar sprake van weinig overzicht/transparantie voor de statenleden. Hierdoor is de bijsturing vanuit de Staten c.q. het ontwikkelen van eigen initiatieven moeilijk.

Als meer specifiek naar de afzonderlijke gevallen wordt gekeken, dan rijzen de volgende vragen:

1. In hoeverre is er sprake van voldoende transparantie over subsidie-uitgaven in de tijd? (geval 2 Combinatiefunctionaris).

Met andere woorden ontvangen PS in het huidige begrotingsjaar wel informatie over beleidsinitiatieven uit de begroting van enkele jaren geleden, die in dit jaar tot uitgaven leiden? Is deze informatie voldoende transparant voor PS om te kunnen controleren?

2. PS stellen nu op hoofdlijnen de kaders vast op programmaniveau (geval 1 Mobiliteitsfonds en 5 Green Deals). Kunnen programma's niet te globaal of te breed zijn, bijvoorbeeld programma Klimaat en Energie, waardoor de uitwerking op deelprogramma's/productniveau zal plaatsvinden en PS in hun mogelijkheid tot kaderstelling worden geraakt?

---

³ In de jaarstukken 2010 is dit toegelicht onder staatje Drentse projecten EFRO-PID-INTERREG op blz. 97.

3. Hoe worden PS geïnformeerd als er binnen programma's met grote bedragen wordt geschoven voor subsidiëring van nieuwe beleidsinitiatieven (geval 3 Drentse Aa en 4 Deurze).

Advies

Als vervolgtraject wordt voorgesteld een bespreking in de werkgroep programmabegroting te houden over de kwaliteit en inrichting van de tussenrapportages en jaarstukken vanuit de kaderstellende en controlerende rol van PS. GS zouden gevraagd kunnen worden om verbeter suggesties aan te dragen om de transparantie voor PS van beleidsinitiatieven en subsidies in de P&C documenten te vergroten.

Nadere informatie over deze flexnotitie kunt u verkrijgen bij Hugo Parker Brady (tel. 0592 - 36 52 45).

Bijlage. Selectie verstrekte subsidies vanaf 50.000 euro

<i>Programma/Product</i>	<i>Prestatie(nummer)</i>	<i>Relatiennaam</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>Bedrag</i>
3.1 Integrale gebiedsontwikkeling	3300841 Bijdrage aan en van regionaal mobiliteitsfonds	SNN	Verleningsbeschikking RSP jaartranche 2013 regionale bijdrage	€ 7.663.637
4.1 Sociaal domein	3840806 Maatschappelijke ondersteuning	Gemeente Emmen	Subsidie Combifunctionaris gemeente Emmen 2013	€ 76.350
4.5 Erfgoed	3830908 Cultuurhistorie en ruimte	Rijksuniversiteit Groningen	Subsidie project landschapsbiografie Drentse Aa	€ 261.935
5.1 Algemeen ruimtelijke ordening (incl. Regiovisie)	3910201 Uitvoering regiovisie en convenant	Dienst Landelijk gebied	Toegangspoort Deurze	€ 150.000
8.1 Klimaat en energie/	35005011 Programma klimaat en energie	Algaecom	Subsidie teeltsysteem eendekroos, green deal	€ 148.700
9.5 Agribusiness/ Biobased economy	3730302 Prikkel versterkte agrarische sector	Algaecom	Subsidie teeltsysteem eendekroos, green deal	€ 62.600
Programma 4 (oud)	Diverse prestatie nummers	Drents Plateau	Geopark De Hondsrug	€ 326.000
Programma 2 (oud)	3831301 Flexmiddelen Culturele en Museale agenda	Drents Plateau	Geopark De Hondsrug	€ 60.000
Programma 5 (oud)	3520904 Bescherming aardkundige waarden	Drents Plateau	Geopark De Hondsrug	€ 40.000

Bronnen:

Programmabegroting 2010 en 2013

Productraming 2013

Jaarstukken 2010 en 2013

Diverse bestuursrapportages/financiële actualisaties uit 2010 en 2013

Voortgangsrapportages RSP uit 2010 en 2014

Beleidsvisie sociaal 2013-2015

Persbericht RUG 6-11-2013 Resultaten van vijftig jaar Drentse Aa

Provinciaal blad nummer 31 van 2012 Vaststelling van de subsidieplafonds 2013

Subsidiereglement Drentse Green Deals

GS brief 8 juli 2010 Projectvoorstel Geopark de Hondsrug

GS brief 26 juni 2013 Drentse Green Deal programma Energie